

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

W GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr 269

Częstochowa, sobota 16 listopada 1946 r.

Rok II.

Nowe zadania finansowe państwa

WARSZAWA. — Prowadzenie polityki finansowej państwa jest rzeczą trudną, a specjalnie w warunkach tragicznej dewastacji, w jakiej znalazła się Polska po wywoleniu się spod jarma okupanta. Mimo to jednak, udało nam się przetrwać okres najcięższych, gdy o właściwej polityce finansowej w ogóle nie mogło być mowy, a gdy rynek pieniężny zalany był obiegowymi okupacyjnymi mi złotymi, rublami, reichsmarkami. Gwałtowny i przez swą dramatyczność niepopularny zabieg do racyjny wymiany „młynarek” na złote Narodowego Banku Polskiego w ograniczonej ilości — 500 zł na głowę, podobny zabieg w stosunku do posiadaczy relich marek i wreszcie wycofanie z obiegu rubli — sytuacje do pewnego stopnia opanowały. Inflacja, która istniała na terenie Generalnej Guberni — została zahamowana.

— Ale jej możliwość w niedalekiej przyszłości spędzić musiela sen z oczu nie tylko ministra Skarbu.

Banknoty Narodowego Banku Polskiego nie miały złotego pokrycia. Złoto nasze przebywało w safesach Banku Angielskiego, w USA, Kanadzie, aco ważniejsze — produkcja, dająca najtrwalsze pokrycie, była w złązku. Dla wypełnienia podstawowych funkcji administracyjnych, dla odroczenia urzdników i robotników, dla wstępnych chociażby czynności zabezpieczających i twórczych — musiela ruszyć maszynna drukarnia pieniądza bez pełnego pokrycia towarowego.

— Ale i z tej ciasnej uliczki udało się Skarbowi Państwa wydostać. Entuzjazm pracy w pierwszych miesiącach — podjęta produkcja, oparta na niemieckich remanentach surowcowych. Świadczona rzeczo i ich kartkowa repartycja — po cenach sztywnych, system stołówek, zapatrzywania pracowników — przysięgi wolnorynkowe — zawrta zakłady pracy i t. d. i t. d. — a równocześnie konieczne sumy inwestycyjne — w poważnym mierze, wobec niejścia przemysłu pod zarząd państwowy — przelewały się z jednej państwowej kieszeni do drugiej, a tylko niezmiernie ich część po przez plac ujawniała się na rynku w postaci, efektywnej siły nabywczej.

Sytuacja gospodarcza, a więc i finansowa poprawiała się z dniami każdym. Ale tak, jak i początkowo praca w przemyśle, komunikacji, handlu — odbywała się odcińkowo, nieomal, od przypadku do przypadku, tak również i praca aparatu finansowego iśm musiała drogą najmniejszego oporu, drogą planów mających cel pokonanie doroznych, przed oczyma stojących, przeskąd.

W miarę jednak pokonywania tych przeszkód, w miarę powolnego, lecz stalego wzrostu produkcji wydadki pracy; w miarę zagospodarowania wciąż nowych terenów, rozwijania (a raczej remontowania) sieci komunikacyjnej i handlowej — plany miały wciąż większy zasięg, zarówno przewalowe, jak i finansowe.

Polityka Skarbu wciąż jednak była ostrożna. Inwestycje skromne — możliwe bez ryzyka inflacyjnego. Nawet w stosunku do Ziemi Odzyskanych, gdzie przez pewien czas ryzyko inflacji było stosunkowo małe — wobec nieubórta racji, anieli nadmiaru

Przemówienie premiera Osóbki-Morawskiego

W dniu 14 listopada 1946 r. Premier Rządu Jedności Narodowej Osóbka-Morawski wygłosił przed mikrofonem Polskiego Radia następujące przemówienie, w którym powiedział m. in.: „Nasze osiągnięcia na Zemiach Odzyskanych budzą coraz więcej podziwu wśród ludzkości. Osadzenie w ciągu półtora roku ponad 3 1/2 miliona Polaków z Centralnej Polski, co razem z Polakami, b-obywatelami Rzeczy Niemieckiej czyni już około 5 milionów ludności polskiej, odbudowa komunikacji i wielu zniszczonych warstów pracy, uruchomienie kopalni, akcja siewna i stworzenie wielkiej sieci szkolnej z uniwersyteciem, politechnikami i akademiami — wszystko to świadczy jak najlepiej o żywotności narodu polskiego i zrozumienia przez cały naród wagi Ziemi Odzyskanych dla przyszłej Polski.

W sobotę i niedzielę dnia 9 i 10 listopada na swoim drugim wielkim kongresie Polacy, b-obywatele Rzeczy Niemieckiej, zamyśleli swoją wolę utrzymania granicy wzduż Odry i Nisy, tak jak w roku 1938 na pierwszym wielkim kongresie w Berlinie oświadczyli ocaemu światu, że są Polakami i że Polska jest ich matką.

W ciągu półtora roku zrobiliśmy na Ziemach Odzyskanych bardzo wiele, ale musimy zdobyć się na wysiłek jeszcze większy, ażeby żaden wróg nie mógł kwestionować naszych praw do Ziemi Odzyskanych pod pozorem nieumiejności, czy niemożności za gospodarowania Ziemi nad Odrą i Nisą.

Marą tego wysiłku i zdecydowanej woli utrzymania Ziemi Odzyskanych będzie powszechna danina narodowa, uchwalona przez Rząd Jedności Narodowej i zatwierdzona przez Prezydium KRN, na historycznym posiedzeniu w Belwederze we środę dnia 13 listopada.

Danina narodowa będzie rodną odpowiedzialnością narodu polskiego na wszystkie nieprzejawione wystąpienia, w sprawie Ziemi Odzyskanych.

Największy udział w daninie narodowej, bo około 30 proc. przypadnie przedsiębiorstwom państwowym. Inicjatywa prywatna będzie obciążona w wysokości 28 proc. ogólnej sumy daniny. Trzeci miejsce w daninie narodowej przypadnie rolnictwu, którego udział został określony na 23

gotówką na tych — na skutek trudności komunikacyjnych w pewnym sensie odizolowanych od reszty kraju — terenach — rząd ograniczył się do zastrzyków kredytowych, dyktowanych absolutnie tylko koniecznością.

Ta ostrożność, ta pedantyczna — rzec można — ostrożność kredytowych funkcji skarbu, choć ograniczała w tym czasie zakres odbudowy i opóźniała ją — dala jednak w efekcie stabilizację pieniądza, utrzymała w pewnych granicach skoki cen, stworzyła sytuację, w której możliwe było wprowadzenie jawnego i długoterminowego budżetowania.

Nie znaczy to oczywiście, aby pewna ilość inflacyjnego pieniądza nie dostawała się na rynek. Ale stała kontrola tego pieniądza, jego „wypompowywanie” względnie „przenompowywanie” — przy pomocy drenażu — zapobiega gwałtownym fluktuacjom wartości pieniądza inflacji takiej jaką znamy choćby z czasów „mar kowych”, po pierwszej wojnie światowej. Premia Półzyska Odbudowy Państwa miała i w tej mierze pewne zasługi.

Najbardziej oporny jak dotąd wobec tych antyinflacyjnych zabiegów rządu jest kapitał ukryty

przez Świat pracy najemnej weźmie udział w świadczeniach na rzecz daniny narodowej w skromniejszych rozmiarach; nie przekraczających 9 proc. ogólnej sumy daniny.

Wysokość jednorazowej daniny narodowej określać będą komisje obywatelskie, powołane spośród przedstawieli organizacji politycznych, społecznych i zawodowych wyznaniowych i wojska.

Podstawa wymiaru daniny przez gminne komisje obywatelskie dla rolnictwa będzie wielkość gospodarstwa rolnego. Nie będą obciążone daniną grunta nieuprawiane na Ziemach Zachodnich oraz zwolnione od podatku gruntowego. W stosunku do gospodarstw dotkniętych klęskami żywiołowymi oraz zniszczonymi przez działania wojenne w ponad 50%, jak również w stosunku do gospodarstw słabszych będą stosowane daleko idące ulgi Gospodarstwa rolne, powstałe z reformy rolnej, jak również gospodarstwa zniszczone na Zie-

miach Odzyskanych będą także korzystały z ulg.

Specjalne ulgi przewidziane są dla subskrybentów Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju, którzy świadczyli podług właściwych rozmiarów.

Przy układaniu dekretu o daninie narodowej kierowano się jak najdalej idącą ostrożnością w szacowaniu zdolności do ponoszenia ciężaru daniny przez poszczególne grupy społeczne.

Platnikom daniny przysługuje prawo odwołania od wymiaru dokonanego przez gminne i dzielnicowe komisje obywatelskie do powiatowych komisji obywatelskich.

W celu zapewnienia powszechności świadczenia na rzecz Ziemi Odzyskanych i dla zobieżenia nadzwoiczo ze strony tych, którzy notorycznie uchylali się od wszelkich świadczeń na rzecz Państwa, Prezydium KRN powołała główną komisję obywatelską,

mającą za zadanie czuwać nad całością akcji. Sekretarzem generalnym głównej komisji obywatelskiej jest pełnomocnik Rządu do spraw daniny narodowej.

Całkowity wpływ z daniny narodowej przeznaczony jest wyłącznie na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych. Minister Skarbu ogłaszać będzie okresowo sprawozdania o sposobie zużycia wpływów z daniny narodowej.

Dekret o daninie narodowej jest wyrazem najgłębszej troski całego narodu o należyte zagospodarowanie Ziemi Zachodnich. Danina będzie powszechna, sprawliwa, przymusowa, szybko zrealizowana i wydatnie użytkowana.

Nie wątpię, że społeczeństwo polskie odpowie na wezwanie Rządu z tą jednością i entuzjazmem, jaki cechował zawsze naród polski w wielkich chwilach historycznych, gdy decydowały się losy Państwa i Narodu.

Posiedzenie Komisji Powierniczej ONZ

Delegat Polski polemizuje ze Smutsem

NOWY JORK (PAP) — Komisja Powiernicza Narodów Zjednoczonych przystąpiła do omawiania projektów układów powierniczych dla terenów mandatowych, przedstawionych przez niektóre państwa.

Delegat Jugosławii wygłosił przemówienie, w którym zaznaczył, że te państwa, które posiadają przywileje i uprawnienia na pewnych terytoriach powinny się ich zrzec dla dobra ludności tam bylej. Jugosławia uważa, że obowiązkami Narodów Zjednoczonych jest obrona praw narodów, które nie mają jeszcze niepodległości. Zadania Unii Południowo-Afrykańskiej co do przyłączenia niektórych obszarów w Afryce Południowo-Zachodniej oznacza ją powrót do najgorszych tradycji polityki kolonialnej i stanowi zamaskowaną chęć aneksji terytorialnych.

spekulacyjny, kapitał znajdujący się w rękach ludzi, unikających pracy i zatknięcia się z izbą skarbową.

W chwili obecnej przed Skarbem Państwa stoi zadanie poważniejsze, anieli dotąd — stoi zadanie sfinansowania w 80 proc. comiesięjnie (20 proc. maksymalnie może wpłynąć z pożyczek zagranicznych) Planu Odbudowy Gospodarczej. Jeżeli dotychczasowe metody samofinansowania się wystarczyły — to zawiśnię one mogą w planie na wielką zakrojonym skale. Do zysków przedsiębiorstw państwowych i państwowego przemysłu, spółdzielczości, do wpłat podatkowych dodać należy akumulację kapitałową (część przysygniętej) i to tym razem — nie święta pracy, dla którego Plan Odbudowy ma być tryzłotka sytością, a nie ograniczając. Bez sum zakumulowanych przez najsilniejszą finansową część społeczeństwa — ciągnącego łatwie i nadmierne zyski — trudno będzie zapewnić inwestycjom realne pod staro. C. U. P. i Ministerstwo Skarbu — zanim plan finansowy będzie przedłożony — dobrze się chyba nad tym zastanowia.

Zbigniew Artkński.

Następnie zabrał głos premier południowo-afrykański Smuts. Przypomniał on, że na terytoriach, którymi zarządza Unia Południowo-Afrykańska na mocy mandatu b. Ligi Narodów, odbył się plebiscyt, w którym ludność wypowiedziała się za przyłączeniem do Unii.

Jeżeli Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych nie zgodzi się u znać woli mieszkańców danych obszarów — to rządowi Unii Południowo-Afrykańskiej nie pozostanie nic innego jak trzymać się deklaracji złożonej swego czasu w Genewie, że będzie zarządzać wspomnianym obszarem, jako integralną częścią Unii — w duchu zasad mandatowych. Odpowiadając na ataki delegacji hinduskiej w Unii Południowo-Afrykańskiej murzyny i hindusi są traktowani niesprawliwie — premier Smuts oświadczył, że Indie są krajem najwziewszymi różnic społecznymi i wobec tego delegacja hinduska nie ma prawa oskarżać innych państw o utrzymywanie różnic klasowych. Marszałek Smuts zaznaczył, że jest przekonany, że gdyby Unia zniósła obronienie imigracyjne, to setki tysięcy c Hinduosów przeniosłoby się do krajów południowo-afrykańskich.

Delegat republiki ukraińskiej zaznaczył, że w chwili obecnej jest rzeczą zbeżną badać dalece go pewne narody były uwięzione i kto był ciemiężcą. Jednym z głównych obowiązków Narodów Zjednoczonych jest pomoc tym krajom, które nie mają jeszcze własnego rządu i przegotować je do suwerenności. Delegacja ukraińska podziela zdanie Związku Radzieckiego i uważa, że projekty układów powierniczych złożone Zgromadzeniu nie nadają się do zatwierdzenia.

Delegat polski jeszcze raz z naciskiem podkreślił, że w interesie pokoju światowego leży aby narody, które nie mają dotychczas niepodległości otrzymały przy najmniej amozard. Organizacja Narodów Zjednoczonych powinna jak najszybciej powołać Radę Powierniczą, która będzie sprawo-

wał nadzór nad wykonywaniem mandatów.

NOWY JORK (PAP) — Na środowym posiedzeniu Komisji Powierniczej Generalnego Zgromadzenia delegat Polski konsul Jan Ratalewicz przedstawił stanowisko Polski w sprawie Rady Powierniczej ONZ i w sprawie żądań Unii Południowo-Afrykańskiej wzniesienia w jej granicy terytoriów Afryki Południowo-Zachodniej, nad którymi Unia saraowała mandat z ramienia Ligi Narodów. Delegat Polski zaproponował wprowadzenia do statutu Rady Powierniczej pewnych poprawek, mających na celu jak najbardziej jasne spracyzowanie zadań i uprawnień Rady i unikięcie w przyszłości sporów międzynarodowych na ten temat. — W sprawie wniosku przedstawicieli Unii Południowo-Afrykańskiej generała Smutsa delegat Polski oświadczył, że sposób likwidacji mandatów jest wyraźnie określony. Nastąpić to może przez uzyskanie przez terytoria mandatowe pełnej niepodległości, bądź pełnego samozarząd. Dopiero, kiedy Afryka Południowa uzyska niepodległość, może ona przystąpić do Zgromadzenia ONZ. — W sprawie wniosku przedstawicieli Unii Południowo-Afrykańskiej, Konceptja aneksji terytoriów mandatowych, wysunięta przez Smutsa, jest sprzeczna z duchem i treścią prawa międzynarodowego. Delegacja polska uważa, że sprawa mandatów jest w dalszym ciągu zagadnieniem międzynarodowym i nie może być rozstrzygnięta aktem jednostronnym.

Posiedzenie rządu francuskiego

PARYŻ (PAP) — Na środowym posiedzeniu ustalono, że George Bidault złoży w najbliższym czasie stanowisko premiera na ręce najstarszego członka Zgromadzenia, deputowanego komunistycznego Marcela Cachina, na plarwym posiedzeniu Zgromadzenia. Rząd będzie pełnił funkcje do stycznia, to jest do czasu całkowitego wejścia w życie nowej konstytucji. Motiwe jest jednak, że Zgromadzenie wzmocni premiera na okres przejściowy.

Turcja posłuszna poleceniom Anglosasów

Co imperializm anglosaski podkłada w sprawie Dardanell

5 sierpnia charge d'affaires Zw. Radzieckiego w Ankarze złożył rządowi tureckiemu notę, podkreślając konieczność zmodyfikowania Konwencji przyjętej w 1936 roku w Montreux odnośnie powiernictwa nad cieśninami Dardanelskimi.

Równocześnie nota ta została przez rząd Zw. Radzieckiego zakomunikowana w Londynie i w Waszyngtonie, ponieważ zarówno Wielka Brytania, jak i Stany Zjednoczone postanowiły wspólnie z ZSRR w Poczdamie, że konwencja w Montreux musi być poddana rewizji.

Propozycje rządu radzieckiego wychodziły ze słusznej zasady powzięcia kontroli cieśnin Dardanelskich państwom czarnomorskim jako tym, które są najbardziej zainteresowane losami dróg prowadzących do Morza Czarnego.

Z drugiej strony rząd radziecki, proponując rządowi tureckiemu zorganizowanie wspólnej obrony cieśnin czarnomorskich, przyznawał Turcji statutowo stanowisko uprzywilejowane.

W propozycjach tych nie było żadnego szeregów, który mógłby być uważany za niekorzystny z punktu widzenia interesów handlowych Anglosasów.

Mimo pełnej słuszności i wielkiego umiarkowania propozycji, wysuniętych przez rząd Związku Radzieckiego, zostały one odrzucone.

„Niezawisłość“ rządu w Ankarze
Zanotować można przy tym ciekawą szczegół, który wiele mówi o „niezawisłości“ niektórych krajów. Na propozycje ZSRR odpowiedział najpierw Waszyngton (19 sierpnia), potem Londyn (21 sierpnia), a dopiero na końcu (22 sierpnia) odpowiedziała Ankara.

Uplnął prawie miesiąc i 26-go września charge d'affaires rządu radzieckiego w Ankarze złożył rządowi tureckiemu nową notę w sprawie cieśnin.

W zasadzie treść nowej noty była identyczna z notą poprzednią. Rząd radziecki w trosce o porozumienie nie wyłączał możliwości zwolnienia w tej sprawie międzynarodowej konferencji. Niemniej przed zwolnieniem tego rodzaju konferencji zaproponował przeprowadzenie rozmów pomiędzy państwami czarnomorskimi.

Inny szczegół, który zasługuje na podkreślenie i który pozwoli ocenić prawdziwą niezależność rządu w Ankarze, to fakt, że tekst nowej noty nie został tym razem zakomunikowany przez rząd radziecki ani Londynowi, ani Waszyngtonowi.

Rezultat nie казал na siebie długo czekać. Rząd turecki na tychmiast poinformował o otrzymanej nodzie rząd Wielkiej Brytanii. Co się tyczy Stanów Zjednoczonych, to Departament Stanu udaje, że nie mają one — ofi-

cjalnie, przynajmniej — wiadomości o nowej nodce.
Do tej chwili nota nie doczekała się żadnej odpowiedzi. Hałas, jaki podniosło radio w Ankarze, świadczy o tym, że przywódcy tureccy oczekują posłuszenie na polecenie swoich mistrzów anglosaskich, aby służyło je wypełnić.

Charakterystyczna postawa Turcji

Przykład postawy Turcji jest bardzo pouczający. Podczas całej wojny, wbrew zawarciu z Wielką Brytanią traktatów przyrzeczonych, Turcja posłusznie wypełniała dyktando, dawane jej przez von Papena z ambasady królewskiej w Ankarze. W tym okresie nie troszczyła się w najmniejszym stopniu o konwencje w Montreux, na która się dzisiaj tak zdecydowanie powołuje.

Zaledwie wojna została zakończona, Turcja znowu ucieka pod skrzydła swojej dawanej protektorki: Wielkiej Brytanii.

Postawa Turcji dowodzi, że odpowiedź na notę rządu radzieckiego będzie podrykutowana rządem w Ankarze z Londynu i Waszyngtonu.

Londyn i Waszyngton znajdują się od cieśnin Dardanelskich o tysiące kilometrów. Turcja, Zw. Radziecki, Rumunia i Bułgaria są, przeciwnie, bezpośrednio zainteresowane tymi cieśninami. Jest więc okazja do załatwienia tej sprawy bez interwencji.

Kto jest zainteresowany w sprawie cieśnin Dardanell?

Ale trzeba pamiętać, że imperializm brytyjski w trosce o zapewnienie sobie drogi do Indji pragnie przemienić Morze Śródziemne w brytyjskie „jeziorko”. Cieśninami interesuje się również imperializm amerykański, wzmocniony jeszcze przez ustąpienie Wallacea.

Charakteryzując plany tego neo imperializmu amerykańskiego, Walter Lippman pisał niedawno: „Stany Zjednoczone muszą prowadzić politykę obecności na Morzu Śródziemnym”.

Tłumaczy to również obecność — chociaż niekoniecznie uzgodniona — floty angielskiej i amerykańskiej na wodach Morza Egejskiego, w pobliżu Cieśnin Dardanelskich. To wyjaśnia również obecność wzmacnianej stali armii brytyjskiej na terytorium Grecji.

Zachodzi pytanie, czy dyrektywy amerykańskie i angielskie w sprawie odpowiedzi tureckiej na notę ZSRR będą jednakowe.

Według ostatnich wiadomości wydało się, że Stany Zjednoczone nakazały rządowi tureckiemu kategorię odmroczenia propozycji Związku Radzieckiego, zdaje się że rząd Wielkiej Brytanii zajmie tutaj stanowisko mniej zdecydowane i nie będzie przeciwnikiem rozpoczęcia rozmów między państwami czarnomorskimi. Jest zrozumiałe, że po rozmowach naftowy czarnomorski nastąpi konferencja międzynarodowa, na której Wielka Brytania będzie mogła zagrać zarezerwowaną dla siebie rolę czynnika rozstrzygającego.

Wyłaniająca się ponownie kwestia cieśnin okazuje jeszcze raz w pełnym świetle okrojone dążności Związku Radzieckiego, który w tej wytwornej dla siebie sprawie wysuwa propozycje słuszne i umiarkowane.

Stanowisko radzieckie w sprawie cieśnin świadczy o tym, że w swych posunięciach międzynarodowych ZSRR kieruje się zasadą poszanowania suwerenności malych państw.

Pobył premiera Osóbki-Morawskiego we Wrocławiu

WARSZAWA. (PAP) — W czasie swego pobytu we Wrocławiu Premier Osóbka Morawski w towarzyszyli wędrowcy dołnośląskiego Piaskowskiego zwiedził szereg zakładów przemysłowych m. in. Państwową Fabrykę Wagonów, gdzie spędził dłuższy czas na rozmowie z robotnikami. Premier przyznał poważne dotacje na ufundowanie księgozbiórki szkolnych robotniczych, a następnie na odbyty zebrałny wygłoszył dla robotników dłuższy referat polityczno gospodarczy. Następnie Premier zwiedził Politechnikę wrocławską, gdzie odbył konferencję z senatem akademickim i młodzieżą.

Związek prasy zagranicznej w Polsce

WARSZAWA. (PAP) — W Warszawie odbyło się zebranie dziennikarzy zagranicznych, na którym postanowiono powołać do życia organizację pod nazwą: „Związek Prasy Zagranicznej w Polsce”. Do czasu ukonstytuowania zarząd tymczasowy w osobach: p. Leona Canga, korespondenta dziennika „Times” w Londynie, (przewodniczący) i p. Flor Grusen, korespondentki dziennika „Times Magazine” w Nowym Jorku (sekretarka).

Majątek b. gen. gub. Franka przechodzi na własność Państwa Polskiego

WARSZAWA. (PAP) — Na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów powzięta została uchwała, mocą której cały majątek osoby prawnej prawa publicznego pod nazwą „Fundusz Budowy Mieszkań b. Generalnego gubernatorstwa” (Wohnbau des Generalgouvernements) przechodzi na własność Skarbu Państwa.

Dodatkowe rezultaty wyborów w Francji

PARYŻ. (PAP) — Na podstawie wyników wyborów w Gwadelupie i Kaledonii komunistki otrzymały jeszcze 2 mandaty, wobec czego będą miały w Zgromadzeniu 175 mandatów, wobec 161 mandatów MRP.

Trzeci mandat, uzyskany w wspomnianych koloniach, wypadł socjalistom a czwarty radykałom. Tymczasowy podział mandatów wygląda obecnie następująco: komunistki i grupowania zbliżone do komunistów 175 mandatów, MRP 161, stronnictwa prawnicze 101, socjaliści 86, radykałowie 63. Oczekiwane są jeszcze wyniki, dotyczące 29 mandatów.

Cenzura w Hiszpanii

NOWY JORK. (PAP) — „New York Times” donosi z Madrytu że „nieoficjalna” cenzura przetrzymuje w Hiszpanii sprawozdania agencji o Associated Press”, donoszący oaresztowaniach patriotów hiszpańskich. Mimo przyrzeczeń hiszpańskiego ministerstwa spraw wewnętrznych urzędnicy hiszpańscy stale przetrzymują sprawozdania korespondentów zagranicznych.

Proces o zbył wystawny ucztę na cześć Montgomery'ego

LONDYN. (SAP) — Angielskie ministerstwo apropracji wniosło skargę przeciwko burmistrzowi miasta Portsmouth. Burmistrz jest oskarżony o urządzenie zbył obfitego przyjęcia na cześć marszałka Montgomery'ego. Podczas przyjęcia podano więcej niż trzy dania, a to sprzeciwia się przepisom obowiązującym obecnie w Anglii.

W kilku wierszach

Parýk. — Dzienniki francuskie przyniosły w środę wiadomość o zwycięstwie przez rząd brytyjski wszystkich dostaw węgla z Żarbielu Ruhry do Francji. „In-mantent” bryjska to pomyślenie „podobny” na cześć.
Barla. — Szperzy i marynarze brytyjscy wyszli w powietrze bieżą nie-miejski 10 dni podwodnych w Kłoni. **Mewa.** — W dniu 12 listopada prz-byla do Moskwy fińska delegacja ha-dlowa z młpłemtrzem zagranicznymi Szwedz i młpłemtrzem handlu i przemysłu Turku na czele.
Praga. — Wilhelm Schmidt, b. zastępca komendanta oboru koncentracyjnego dla Żydów w Czechach, został powołany na nowy urząd Trybunału Ludowego.
Moskwa. — W dniu 12 listopada przy-byl in spm znowu prezydenta Roosevelta Elliot Roosevelt z małżonką.

Oświadczenie prezydenta Trumana

o polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych

WASZYNGTON. (PAP) — Prezydent Truman złożył na konferencji prasowej oświadczenie, w którym podkreślił, że polityka za granicą Stanów Zjednoczonych nie ulegnie zmianie. Wytoczne programu polityki zagranicznej, które zostały opracowane przez sekretarza stanu Byrnesa, posiadają poparcie zarówno demokracji, jak i republikanów. Prezydent zaznaczył, że członkowie obu partii zarówno w Kongresie, jak i poza nim brał udział w naradach wewnętrznych, których celem było przygotowanie i wprowadzenie w życie programu polityki zagranicy.

Program ten ma charakter ogólnonarodowy, a nie jedynie partyjny. Prezydent wyraził przekonanie, że ci członkowie partii republikańskiej, którzy udzieliłi swej czynnej współpracy przy układaniu programu, nie przestają na tego robić również w przyszłości. Prezydent podkreślił, że nie chodzi mu o tych, czy to demokratów, czy republikanów, którzy zdają sobie sprawę z powagi zagadnień polityki zagranicznej. Współpraca tych wydaje mu się zapewniona. Chociażby jednak by nikt z członków którejkolwiek

partii, współpracując z rządem w dziedzinie polityki zagranicznej, nie szukał na tym polu możliwości o osiągnięcia korzyści osobistych lub rozgłosu, nie dążył do wywołania sensacyjnej dyskusji i konfliktów.

Omawiając sprawę zwycięstwa partii republikańskiej w wyborach, prezydent oświadczył, że przyjmuje wynik tych wyborów i opinie narodu w tym samym duchu w jakim, każdy, dobry obywatel przyjmuje rezultaty wszelkich wyborów. Zdaniem jego jednak, sytuacja, która się wytworzyła, grozi poważnymi trudnościami. Jedyne przez rozsadek, umiarkowanie oraz przez stawianie interesów ogólnokrajowych ponad wszelkie inne sprawy można będzie — zdaniem prezydenta Tru-

mana — rozwiązać zagadnienia, które stoją przed rządem. Zdaniem prezydenta, gra idzie o wielką stawkę. Wielka moc wewnętrzna Stanów Zjednoczonych i ich wybitne stanowisko w świecie nie są, jak mogłoby się niektórym wydawać, nieziszczalne.

Następnie prezydent wyraził przekonanie, że członkowie Kongresu będą wykonywali swe obowiązki z całkowitą świadomością ciężkości na nich odpowiedzialności. Jednakże jest rzeczą niewątpliwą, że pomiędzy prezydentem a Kongresem wyłonią się pewne trudności.

W odpowiedzi na pytania prezydent Truman oświadczył, że nie ma zamiaru przeprowadzenia jakichkolwiek zmian w obecnym trybie Stanów Zjednoczonych.

Sytuacja we Włoszech

RZYM. (PAP) — W niedzielnych wyborach samorządowych w Rzymie na 269.126 oddało głosy 198.107 wyborców, t. zn. 63 proc. Wyniki wyborów znane będą dopiero jutro.

Wybory przebiegły na ogół spokojnie jedynie doszło do pewnych incydentów w związku z wywieszeniem w kilku miejscach trójkolorowego sztandaru na którym wydrukowane były słowa: „Duce — my cie pomścimy”. W innych miastach Włoch jak w Turynie, Neapolu, Genui frekwencja była jeszcze niższa. W miastach tych brało udział 51 proc. uprawnionych. Blok ludowy t. j. komunistki, socjaliści i inne grupy lewicowe osiągnęły zwycięstwo. Na dalszych miejscach uplasowali się chrześcijańscy demokraci i organizacja pod nazwą „Uomo qualunque”.

NOWY JORK. — Korespondent „New York Times” donosi z Rzymu, że w związku z konferencją marszałka Tito z przywódcą włoskich komunistów Togliattiną na temat załatwienia sprawy Triestu, zachwiała się i tak niezbyt silna nadzieja premiera de Gasperi. W kolach politycznych zwracają uwagę, że de Gasperi w ciągu 3 lat nie potrafił znaleźć jakiejkolwiek podstawy do rokowań z Jugosławią. Korespondent „New York Times” donosi, że 4 miliony włoskich komunistów rozpoczęli kampanię za przyjęciem propozycji marszałka Tito w sprawie Triestu.

Anglicy boją się terrorystów żydowskich

LONDYN. (PAP) — Dziennik „Daily Mail” donosi, że terroryści żydowscy zapowiedzieli wysadzenie w powietrze brytyjskiego budynku ministerstwa wojny i za mordowanie marszałka Montgomery'ego, jeżeli polityka brytyjska w Palestynie nie ulegnie zmianie. Groźba pod adresem Montgomery'ego umotywowano jego stanowiskiem w parlamencie, gdzie sprzeciwiał się ustąpieniu gen. Barkera ze stanowiska dowódcy wojsk brytyjskich w Palestynie. Zapytany w tej sprawie rzecznic ministerstwa wojny odmówił wszelkich komentarzy, niemniej miejsce pobytu Montgomery'ego będzie przez pewien czas zachowane w tajemnicy.

nieważ istnieją obawy ewentualnej próby zamachu w obrębie parlamentu, zarządzone ścisłą kontrolą i szczegółowo przeszukanie całego gmachu.

Rabin naczelny w Wielkiej Brytanii, Lazarus, potępił wszelkie akty terronu, zaznaczając, że nie jest to droga, prowadząca do budowy nowej Palestyny. Wezwał on ludność żydowską do natychmiastowego zawisdomienia władz w wypadku posiadania jakiegokolwiek wiadomości o miejscu przebywania terrorystów w Wielkiej Brytanii.

Do wszystkich portów i na lotniskach brytyjskie wysłano urzędników Scotland Yardu, którzy prowadzą ścisłą kontrolę osób, przy bywających z kontynentu. Zarządzą również kontrolę zamieszkałych w Londynie i w większych miastach na prowincji cudzoziemców.

Przemówienie premiera Attlee

LONDYN. (PAP) — Odpowiadając w Izbie Gmin na przemówienie przywódcy opozycji, premier Attlee omówił na wstępie sytuację żywnościową Wielkiej Brytanii, stwierdzając, że sytuacja ta wynika z ogólnych trudności aprowizacyjnych świata.

Jednakże — zdaniem premiera — Brytyjczycy odżywają się dzisiaj na ogół lepiej, niż za czasów rządów konserwatywnych, nawet w okresie pokojowym.

Premier ubolewa z wywodów Churchilla na temat Palestyny. Rząd brytyjski ma do czynienia z wielkimi trudnościami w tej dziedzinie, ale postanowił kontynuować politykę, zgodną z obowiązkami, wynikającymi z mandatu Wielkiej Brytanii pragnęła by uzyskać współpracę USA pod tym względem.

Następnie premier podkreślił, że postępy nowoczesnej wojny sprawiły, iż Wielka Brytania jest bardziej niż kiedykolwiek narażona na niebezpieczeństwo. Musi więc ona szkolić odpowiednio rezerwy, które byłyby gotowe do natychmiastowej walki. Zapropnowano półtorarocznij okres służby wojskowej, po czym żołnierze przechodziliby do rezerwy. Premier wyraził jednak nadzieję, że okres ten można będzie skrócić. Decyzja rządu dotycząca obowiązkowej służby wojskowej nie wynika z niepowodzenia kampanii rekrutacyjnej do armii regularnej. Obowiązek służby wojskowej będzie powszechny i nikt nie znajdzie się w sytuacji uprzywilejowanej. Ustawa ta nie będzie odnosiła się do Irlandii.

Premier wyraził opinie, że nie uzyska się bezpieczeństwa drogą jednostronnego rozbrojenia. Powinien najpierw zapanować powszechny ład światowy. W dziedzinie tej poczyniono już pewne postępy, nie są one jednak tak szybkie, jak można się było spodziewać. Nie możemy więc — oświadczył mówca — pozwolić sobie na czytko w dziedzinie bezpieczeństwa.

Kto terroryzuje opinię światową

Nagonka wojenna w interesie magnatów zbrojeniowych

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej zalewa fala niebываłych drożyzn. Podczas wojny i aż do niedawna ceny wszystkich niemal towarów były respektowne, a przez specjalny Urząd Kontroli Cen. Obecnie kontrola cen została ostatecznie zniesiona.

Obliczono, że siła nabywcza dolara znacznie zmalała w porównaniu ze stanem przedwojennym. Trudno ustalić dokładnie, w jakim stopniu wartość dolara spada. Najbardziej obiektywnym miernikiem może być przed zmianami kontroli cen kursy akcji na giełdzie oraz ceny nieruchomości. Były to bowiem jedne „artykuły” nie podlegające regulacjom. Ofertę cen nieruchomości podniosła się od 1940 — 41 roku o 50 — 100%, a kurs giełdowy najpopularniejszych akcji podniósł się od r. 1939 do czerwca 1946 r. o przeszło 68%.

Wprawdzie kursy giełdowe ostatnio spadły i na Wall Street były we wrześniu dni, kiedy zdawało się, że powtórza się namierzone krach 1939 roku. Jednakże spadek kursów został chwilowo powstrzymany.

Czy można jednak twierdzić, że fala dobrej koniunktury będzie trwała i niezwieranie do 1950 roku, jak to wróżą nierównomierni amerykańscy?

Źródła „prosperity”

Ażby na to pytanie może odpowiedzieć, trzeba sobie wyjaśnić, na czym polegają specyficzne cechy obecnej powojennej koniunktury amerykańskiej.

Najważniejszą z tych cech jest stały i poważny brak na rynku wielu artykułów codziennego i masowego użytku. W czasie wojny brak ten był wynikiem ograniczeń produkcyjnych. Nie wolno było np. wytwarzać samochodów dla ludności cywilnej, gdyż cały przemysł był zaangażowany w produkcję dla potrzeb wojny.

Toteż w ciągu czterech lat wojny w Ameryce odbywał się swoisty proces „nagromadzenia potrzeb”. Ludzie musieli siłą rzeczy odkładać na czasy powojenne kupno nowych samochodów, nowych mebli, nowych ubrań, obuwi i t. d.

Jednocześnie odbywał się również proces akumulacji pieniędzy na ten cel. W czasie wojny Amerykanie zarabiali znacznie więcej, niż przedtem i nie mogli tych zwiększonych zarobków wydać. Mimo wszelkich starań rząd, aby te oszczędności wyczerpać z kieszeni obywateli w postaci pożyczek wojennych, suma dolarów odkładanych do „niezobowiązanych” stała się wzrastającą. W końcu 1939 roku ilość pieniędzy w obiegu wynosiła 7,6 miliarda dolarów, a w lutym 1946 r. suma ta wzrosła do 28 miliardów.

Ten stały i wysoki zapas gotówki u obywateli amerykańskich wywiera niestwierzone nacisk na rynek i na poziom cen. Głód towarowy jest nadal wielki, mimo, że zarobki Amerykanów no wróciły do normy.

Przewlekła rekonwersja

Dziwnym się wydaje ten trwający tak długo głód towarowy w Ameryce. Spodziewano się, że po zakończeniu wojny z Japonią przemysł USA przestawi się szybko na produkcję towarów dla ludności cywilnej. Liczono, że

skoro ten potężny przemysł zdołał podczas wojny tak szybko przestawić się na wytwarzanie broni i amunicji, to jeszcze szybko odzyskałby zdolność rekonwersji na towary pokojowe.

Gdyby się tak rzeczywiście stało, zapotrzebowanie ludności było by w dosyć krótkim czasie pokryte i przed Ameryką stanąłby rychło problem eksportu nadmiaru towarów dla innych krajów.

Tymczasem okres rekonwersji dziwnie się przewleka. Od chwili zakończenia wojny z Japonią minęło 14 miesięcy, ale głód towarowy w Ameryce jest nadal niesłabnący. Wciąż nie jest dostatecznie przemyślany amerykański nadal wytwarzanie amunicji i broni. Wciąż nie jest w czasie wojny, ale wciąż dużo jak na czasy pokojowe. I to jest drugą specyficzną cechą obecnej koniunktury amerykańskiej.

W interesie wielkiego businessu

Wolno temno rekonwersji jest najwidoczniej skutkiem celowych zamierzeń polityki Trumana. Po prostu, monopolistyczne organizacje przemysłowe i bankowe, których wole wykonać Trumanowska administracja, nie są zbyt zainteresowane w tym, aby życie gospodarcze USA wróciło do normalnego, pokojowego trybu. Kapitałowi nie chce, aby ich obryzanie zyski wojenneagle się urwały. Wielki business woli, aby nadal trwała zyskowa dla niego produkcja zbrojeń i aby jednocześnie na rynku towarów „cywilnych” w dalszym ciągu panował sztucznie podtrzymywany brak przedmiotów masowego użytku i spóżywa.

Zniesienie kontroli cen oddaje dziś masowego konsumenta na pastwę tych monopolii. Konsument, który „kupuje” nowego garnitur, nowych mebli, nowego auta, gotów jest zapłacić za brakujejący towar każdą cenę.

Czy fabrykant jest zainteresowany, aby na rynku pojawił się nadmiar tych towarów? Przeciwnie, fabrykant jest wdzięczny swemu rządowi za to, iż przewleka okres rekonwersji i umożliwia z jednej strony kapitalistom wypomaganie całego „nadmiaru” gotówki z kieszeni obywateli, a z drugiej strony nadal zamawia kosztowne nowe samoloty i czołgi, działa i karabiny maszynowe, okrety wojenne oraz wszelki inny sprzęt wojenny.

Potrzeby magnatów zbrojeniowych

„Po co te zbrojenia?”

Obywatel amerykański nie chce nowej wojny. To jest pewne. Jego pragnieniem jest, aby można było jak przed wojną kupować za swoje pieniądze wszelkie towary bez ograniczeń.

Alto wielki kapitał i powolna temu administracja nakładają na tegoż obywatela obrzymie koszty zbrojeń. Zeby go nakłonić do płacenia podatków na ten cel i do kupowania obligacji pożyczek rządowych, również przeznaczone na ten sam cel, monopolistyczny kapitał każe obywatelowi amerykańskiemu uwierzyć w niebezpieczeństwo nowej wojny światowej.

Magnaci przemysłu zbrojeniowego, produkujący samoloty i

bomby, okrety wojenne i sprzęt wojskowy, rozniecają wszędzie gdzie jest możliwe, ogniska niepokoju. Pragną oni utrzymać świat w strachu przed nową wojną. Temu właśnie celowi służą pewne przemiany pewnych polityków amerykańskich i angielskich, którzy przez radio usiłują wzmocnić Amerykanom, jakoby stosunki między USA i ZSRR ulegały coraz większemu zaostrzeniu. Temu właśnie celowi służy cała t. zw. dyplomacja atomowa...

Tym właśnie interesom magnatów przemysłu wojennego służy polityka urządzania setek potężnych baz morskich, lądowych i lotniczych na całym świecie.

Interesom wielkiego kapitału monopolistycznego służy ta polityka, ale nie interesom milionów obywateli USA, którzy pragną tylko pokoju i dobrobytu. (a)

Akcja przedwyborcza

WARSZAWA. (PAP)— W dniu 20 listopada b. r. odbyła się nadzwyczajna sesja st. KRN w Warszawie poświęcona wyborem do Sejmu Ustawodawczego.

Anglicy opuszczają Egipt za trzy lata

LONDYN. (PAP) Kwatery Gł. Brytyjskich sił zbrojnych na Śr. Wschodzie potwierdzają ścisłość doniesień o poważnych niepokojach wśród oddziałów brytyjskich w Egipcie. Pewna liczba strajkujących żołnierzy nie wróciła jeszcze do pracy. Niezadowolone wśród żołnierzy brytyjskich wywołane zostało ogłoszeniem dat, dotyczących zwolnienia poszczególnych roczników. Prasa egipska podaje doniesienia o strajku wojsk brytyjskich twierdząc, że powodem strajku jest zapowiedź, iż ewakuacja Egiptu nie nastąpi przed trzema laty.

UNRRA wywaja Polaków do powrotu do ojczyzny

WARSZAWA. (PAP)— W dniu 13 listopada b. r. w całej prasie austriackiej opublikowane zostały odczyty szefa Misji UNRRA w Austrii i dowódców angielskich, amerykańskich oraz francuskich wojsk okupacyjnych, wyzywające wszystkich Polaków, przebywających w tym czasie w tym kraju, do powrotu do Polski.

Szef Misji UNRRA w Austrii, gen. Parlamentar komandant w odczwie Polakom, zamieszkałym

w Austrii, o zagwarantowaniu 60-dniowych przedziałów żywnościowych dla każdej osoby, która wyjechała z Austrii do ojczyzny. Dzieciaki. Racje te, podobne do wydawanych Polakom, powracającym z Niemiec, mają na celu natwierzenie powracającym urzędników w kraju. Przewidywane żywności wydawane będą tym Polakom, którzy zadeklarują swój powrót przed 31 grudnia br. Odczwia szefa Misji UNRRA w

Austrii podkreśla, że chodzi o przyspieszenie decyzji w związku z bliskim zakończeniem działalności UNRRA.

Głównodowodzący amerykańskimi wojskami okupacyjnymi w Austrii, generał Mac V. Clark stwierdza m. in. że: „celem jego nie jest próba wywierania nacisku w tej sprawie, a tylko stwierdzenie, że chodzi tu o ostatnią prawdopodobnie okazję powrotu do Polski, wtedy gdy posiadają domostwa i rola są łatwe do uzyskania”.

„O ile nie przyłączycie się do nich, pozostaniecie elementem obcym w cudzym kraju. Zastanówcie się nad waszą obecną sytuacją na tutejszym terenie i pomyślcie, że Polska stanie się znów wielkim i gospodarczo rozwijającym się państwem, a Polacy w Polsce będą dumnymi i niezależnymi jej obywatelami. Z przysięgi tej nie będą mogli korzystać Polacy, pozostający w Austrii”.

Podobnie apelinie do polskich „D. P.” gen. por. James S. Steele, głównodowodzący wojskami brytyjskimi w Austrii.

Wysoki Komisarz Francuski w Austrii, generał por. Bethouard, zwraca szczególną uwagę „osób wywiezionych narodowości polskiej” na dalsze trudności, jakie ich spółka mogą w razie dalszego zwlekania z powrotem do kraju oraz na niepewność ich losu, o ile w dalszym ciągu czekać będą na problematyczną możliwość osiedlenia się w innych krajach”.

Francji nie panuje nad sytuacją

NOWY JORK. (PAP)— Paul Rened, madyrski korespondent „New York Times” donosi, że ostatnio daje się zauważyć coraz większą słabość reżimu generała Franco.

Obserwacje, datujące się od wczesniej wiosny, wskazują na znaczne pogorszenie sytuacji ekonomicznej i niemożność opowania czarnego rynku, co łącznie ze skomplikowaną i rabunkową gospodarką biurokratyczną sprzyja wzmacnianiu się opozycji politycznej. Nie wiadomo, czy Franco, pozostawiony sam sobie, da sobie radę i w jakim stopniu może mu pomóc ostatni układ polityczno-ekonomiczny z Argentyną, ale jest jasne, że pomoc handlowa ze strony Anglii czy Ameryki mogłaby przyczynić się do odroczenia katastrofy jego reżimu na parę lat.

Ostatnie dwa tygodnie, w których uważa światła była zwrócona na Hiszpanię, wywołały wzmocnioną działalność policji i aresztowanie około 400 republikanów. Dyskusje nad sprawą hiszpańską przyniosły jako rezultat wyraźny podział ugrupowań na pro i antyfaszystowskie. Obecna niepewność, jakie decyzje powzięje Generalne Zgromadzenie, wywołuje pewien rozkład reżimu Franco. Moment ten wykorzystają opozycja, wzmacniając swoją działalność w zakresie literatury podziemnej i podejmując szereg zbrojnych starć z policją.

Zkomisji politycznej Rady Bezpieczeństwa

NOWY JORK. (PAP)— Na wtorokowym posiedzeniu komisji politycznej Rady Bezpieczeństwa delegat radziecki Gromyko zapowiedział, że będzie głosować przeciwko rezolucji austriackiej dotyczącej procedury przyjmowania nowych członków do ONZ. Pierwotny wniosek przedłożony komisji przez delegata austriackiego proponował, aby Rada Bezpieczeństwa i Generalne Zgromadzenie w wspólnym zebraniu omówiły to sprawę. Gromyko oświadczył, że jego zdaniem zbyt wiele czasu poświęca się na sprzecyzowanie w tym temacie stosunków między Radą Bezpieczeństwa a Generalnym Zgromadzeniem, zamiast zająć się sprawami bardziej istotnymi, jak redukcja zbrojeń i wojska w państwach, które nie walczyły po stronie niemieckiej. Przedstawiciel Wielkiej Brytanii również wypowiedział się przeciwko propozycji austriackiej. Halvard Lange w imieniu Norwegii zaznaczył, że uważa

przebieg projektu austriackiego za niewskazane. Delegaci Francji i Stanów Zjednoczonych zapowiedzieli także, że głosować będą przeciwko wnioskowi Australii. Delegat austriacki zaznaczył, że nie zamierza zmieniać postanowień Kart. Wycofał on następnie swój wniosek pierwotny, składając następującą rezolucję: „Generalne Zgromadzenie zwrócił się do Rady Bezpieczeństwa, by poleciła komisji politycznej porozumieć się z komisją proceduralną Generalnego Zgromadzenia w celu ustalenia zasady przyjmowania nowych członków, z tym, że kandydatury powinny być zaakceptowane z góry przez Generalne Zgromadzenie, jak i przez Radę Bezpieczeństwa”.

Rezolucja austriacka w zmienionej formie została przyjęta 29 głosami przeciwko 9 przy 6 wstrzymujących się. Komisja odczytała następnie swe obrady do czwartku.

Znaleziono obronę przed działaniem bomby atomowej

Podajemy za czeskim dziennikiem „Nova Svoboda” (Nr 253). (b) Domyśli o temat skutków działania bomby atomowej były a czasem są jeszcze i dzisiaj bardzo fantastyczne. Jak się jednak okazało po szczegółowych badaniach istnieje wiele sposobów ochrony zarówno przeciw działaniu destrukcyjnemu, wywołanemu wybuchem, jak i przeciw radioaktywnemu promieniom, które wysyłane są w czasie eksplozji. Przynajmniej połowę śmiertelnych ofiar i wynadków zranienia należy przypisać wysokiej temperaturze w czasie eksplozji. — Znaczna część ofiar poniosła śmierć dopiero później w nastę-

stwie działania radioaktywnego, które było tak silne, że ilość zgnoń osiągnęła 95% tych ludzi, którzy znajdowali się w odległości 1000 metrów od miejsca, w którym bomba spadła. Ołbrzymia temperatura przy wybuchu bomb trwał jednak bardzo krótko i rozchodził się prostoliniowo jak światło. Snała więc tylko to, co opada. Spośród tych ludzi, którzy w czasie eksplozji znajdowali się w domach, spalili się tylko ci, którzy w czasie eksplozji znajdowali się przy oknach lub stali w drzwiach. Kto miał na sobie ściśle przylegające ubranie — anił się, a kto miał na sobie odzież luźną, uniknął zranienia. Kolory jasne dają lepszą ochronę, niż ciemne.

Wiadomo, że tajemnicza choroba, która dotęła wielu ludzi, którzy przeżyli wybuch bomby atomowej, znaczna ich część zmarła w tydzień po wybuchu, ale ciała nie nosiły żadnych oznak zranienia. Sekcja zwłok wykazała, że dozło do poważnych zmian w krwi. — Białe ciałka zmniejszyły się i szpik kostny uległ zmianie. Błona śluzowa krani i śluzka żołądka zniszczona. Dłżna choroba dotęła również i ludzi stozunkowo znacznie oddalonych od miejsca wybuchu. Oznaki osłabienia zmniejszyły się, lecz po pewnym czasie dawał się zauważyć ich nawrót. W wielu wypad-

kach i ta choroba kończyła się śmiercią. Osobom dotkniętym tą chorobą wypadły włosy, wasy i brwi.

A mimo to żyją setki ludzi, którzy ocalili, chociaż znajdowali się w niewielkiej odległości od miejsca wybuchu. Po prostu ukryli się w schronach przeciwlotniczych, — zbudowanych na kształt tuneli. Na takie tunele bomba atomowa nie działała — Rzecz znamienna, że w takich schronach nikt nie cierpił na skutek działania promieni radioaktywnych. W Hiroksimie stwierdzono, że ludzie znajdujący się w domach betonowych nie zostali zranieni, podczas gdy ci, którzy przebywali w domkach drewnianych dotknięci zostali działaniem promieni. Japońskie domy betonowe budowane były z myślą o trzesieniu ziemi, a tymczasem zwały się w czasie działania bomby atomowej. Takie domy, które są najlepszym schronem, oczywiście nie przeciwko bezpośredniemu uderzeniu bomby, nie mogą posiadać schodów z drzewa, ani drewnianych stropów. Szybko okienne winny być z nierozryskującego się szkła, aby uniknąć zranienia od odłamków.

Wreszcie ludność nie powinna okazywać wielkich obaw przed działaniem bomb.

Burko Hitlera pomiędzy gruzami

(k) Kratery, które powstały wskutek kanonady artyleryjskiej i bombardowań na ulicach oraz przedmieściach Berlina napelniają się stopniowo śmieciami z ulic, odpadkami i gruzami. I nikt nie troszczy się o to, że w jednym z takich kraterów, w odległości kilku kroków od kancelarii Rzeszy leży rozbite burko, przy którym drżały ze strachu, zawieszona i bezsilność głowy państwa, burko, w którego szufladach ukryte były losy Europy i przy którym decydowano o losach milionów ludzi. To burko wystawione na dziesiątki powoli „Turytów”

nie interesuje ani gmach kancelarii Rzeszy, udstopniony zwiędzającym, ani poniechane burko. Wszystkich interesuje tylko burko, który schron, gdzie zmarł Hitler i jego metresa Ewa Braun, ale do schronu wstęp dozwolony jest tylko za specjalnymi przepustkami. Czerwononarmiści, którzy pilnowali schronu, wzięli sobie na pamiatkę po kawałku marmuru z burka i dziwią się mentalności zachodnich turystów, którzy błądzą o porwołenie oglądania schronu a nie interesują się dużymi ciekawszymi rzeczami, które mają koło siebie.

Sport

Terminarz mistrzostw ping-pongowych Częstochowy

Komitet Turnieju o mistrzostwo Częstochowy w ping-pongu zdecydował rozpocząć rozgrywki w dniu 16 bm. Otwarcie dokonane zostanie w lokalu RKS Skra ulica Pułaskiego 2, o godz. 17-tej, a potem odbędą się dwa spotkania: YMCA - Skra oraz Liga Morsk - Stradom.

Do turnieju zgłosiło się 11 zespołów: które podzielono na dwie grupy: I - Raków, YMCA, CKS, Skra, Drukarz, Victoria; II - Partyzant, AZS, Liga Morska, Stradom Legion. Ułożony terminarz jest następujący (poza meczami w dniu 16 b.m.):

GRUPA I:
17 b. m. Raków - Drukarz, 18 b. m. Skra - Victoria, 19 b. m. YMCA - Drukarz, 20 b. m. CKS - Victoria 21 b. m. Raków - Skra, 22 b. m. YMCA - Victoria, 23 b. m. Raków - CKS i Drukarz - Skra, 24 b. m. YMCA - Raków, 25 b. m. CKS - Skra, 26 b. m. Victoria - Raków, 28 b. m. Drukarz - CKS, 29 b. m. CKS - YMCA, 30 b. m. Drukarz - Victoria. Tura rewanżowa: 1.12 YMCA - Skra, 3.12 Victoria - Skra i Drukarz - Raków, 5.12 Drukarz - YMCA i Victoria - CKS, 6.12 Skra - Raków, 7.12 Vi-

ctoria - YMCA, CKS - Raków i Skra - Drukarz, 8.12 Raków - YMCA, 9.12 Skra - CKS, 10.12 Raków - Victoria i CKS - Drukarz, 11.12 Victoria - Drukarz, 14.12 YMCA - CKS.

GRUPA II:
17 b. m. Partyzant - Legion, Liga Morska - AKS, 20 b. m. Stradom - AZS, 21 b. m. Partyzant - Liga Morska, 24 b. m. Legion - AZS, 25 b. m. Stradom - Partyzant, 1.12 Partyzant - AZS, Legion - Stradom, 6.12 Liga Morska - Legion.

Kluby wymienione na pierwszym miejscu są gospodarzami. Początek zawodów każdorazowo o godz. 17-tej bez zawiadomienia przeciwnika. Do puli finałowej wejdą 4 zespoły, po dwa czołowe z każdej grupy. Rozgrywać one każdy z każdym mecz i rewanż. Zespół, jaki osiągnie największą liczbę punktów, zostanie mistrzem.

Partyzant - YMCA w ping-pongu 5:4
Zespół YMCA-y zaprezentował się groźnie a jego gracz Miećko okazał się świetnym technikiem i wygrał wszystkie spotkania: z Pawłowskim 21:16, 21:16; z Wilkiem 21:14, 19:21; 22:20 i z Solarczykiem 21:9, 15:21; 21:14. Sewek był niezłym - pokonał Solarczyka 22:20, 21:19, a uległ po równej walce Pawłowskiemu 15:21,

23:25 i Wilkowi 17:21, 9:21. Miećko został pokonany przez Solarczyka 21:9, 21:15; Pawłowskiemu 8:21, 16:21, a Wilka 16:21, 13:21.

Życia kulturalnego

Warszawski Teatr Aktualności, Satyry i Humoru w Częstochowie

W sobotę i w niedzielę dnia 16 i 17 listopada b. r. o godzinie 21.00 odbędą się w kinie „Wolność” tylko dwa przedstawienia Warszawskiego Teatru Aktualności, Satyry i Humoru, cieszącego się zaśluzonym powodzeniem w całej Polsce. Na czele Teatru Aktualności, występują popularni artyści Stołcy - ulubieńcy Częstochowy: Janusz Świarczak, Gosia Negro, Władysław Lin, Nina Polakówna i inni.

Warszawski Teatr Aktualności wstąpi w całkowitej zmianie rewelacyjnego programu satyryczno-politycznego. Blizsze szczegóły w afiszach. Bilety do nabycia wcześniej w Kasie kina „Wolność”.

TEATR WIELKI „ZAMACH”
sztuka w 3 aktach
Dwa ostatnie przedstawienia.
Dziś w piątek 15 i jutro w sobotę 16 b. m. o godz. 19.15 „Zamek” sztuka w

3 aktach T. Brezy i St. Dygata. Obsada premierowa. Reżyseria R. Wasiliewskiego. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera.

NASTĘPNA PREMIERA
„Wieża Trzech Króli” czyli „Co cenią” piśm wielkiego angielskiego dramaturga Williama Szekspira. Tłumaczenie J. Uliroch. Oprac. literackie Br. Dąbrowskiego, inscenizacja muzyką W. Kramarskiego. Dobrowoła sily nasze go zespołu odbywają pod kierunkiem znakomitego reżysera i inscenizatora dyr. Bronisława Dąbrowskiego kofeowne próby Wspaniałej dekoracje i sceny z górnym. Kierownictwo muzyczne sroczny w reż. Jerzego Karniśkiego. Układ choreograficzny Janiny Pfitelowej. Scenografia odbędzie się w nadchodzącą środę 20 b. m.

TEATR KAMERALNY „Szesnastolatka”
Dziś w piątek 15 b. m. oraz w dni nastepne o godz. 19.15 „Szesnastolatka” w 3 aktach G. odonahela F. i A. Stuartów. Reżyseria A. Kwiatkowskiego. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera. Obsada premierowa.

W przygotowaniu:
Sztuka w 3 aktach Tadeusza Rittnera p. t. „W młym domu”. Reżyseria Artur Kwiatkowski.

Program kin
„Kino „Wolność” - „Blaski i cienie życia kobiecego” Polska Kronika Filmowa Nr 47. Pocz. o godz. 16, 18, 20. W niedzielę o godz. 14-ej.
Kino „Bałtyk” - Film produkcji radzieckiej „Delegat floty” oraz przegląd

sportowy Nr 3 pozostał podz. 16, 16, 20 w niedzielę o godz. 14-ej.
Kino „Teatr” - Film p. t. „Młody kaskiełk” reżyseria rew. murcy. W roli głównej Dorota Lemour. Nad program - kreskówka oraz tygodnik P. t. „Wenecja”
Kino „Polonia” - Film produkcji amerykańskiej „Brutal”. Nad program Polska kronika Filmowa Nr 44. 46. W piątek w godz. 9-11 pliki u program p. t. Wenecja.

Program rozgłośni polskich

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI
Sobota.
8.50 Audyoda szkolna. 12.40 Sygnal o sm. hejnał. 12.55 Aud. dla studentów bolszew. 12.55 5 minut poezji”. 12.44 Cezar Franck: Prelud. un. Chor. i Fa. ga w wyk. Haliny Przemyskiej. 15.00 Koncert polski. 14.00-15.00 Program lokalny 15.00 Ślubów. Dla dzieci starsz. pt. „Ania z Zielonego wzgórz”. 15.30 „Ze świata radia”. 15.35 Koncert solistów. 16.00 Dziennik pop. aud. Sym. P. R. 21.00 Opera. Poznańska” reportaż i fragmenty widowisk. 21.30 „Gł. audyoda”. 21.45 Kwadrans prosy. 22.00 Aud. rozrywkowa „Odwiedziny w ciemności”. 22.15 „Og. audyoda”. 22.30 Aud. Chopinowska. 23.30 Sztuka i literatura. 23.40 Aud. 24.00 Hymn.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę drogim nam szczerą komu naszego ukochanego Ojca, Dziadka i Pradziadka

Witalisa Kapalskiego

a w szczególności Czł. godn. K. K. Pradziadki Wroblewskiego, ks. Patonowi, Polkowicki, ks. Labedowicz, ks. Trzmielowi, Dyr. Wąghalterowi za artystyczną pracę wiołonezki, Choroży „Pochodnia” za podnieście pienia w czasie nabożeństwa, Orlonkom: Sodalni Marjański, Aryzbrawa III Zakonem św. Franciszka, Członkom Stow. Ziemieckich, oraz Cechu Kowalskiego, za wzięcie udziału ze szczerą i w uroczystościach pogrzebowych składa staropolskie „Bog zapiał” strościana. **Rodzina.**

PAP 4498

† p.

TADEUSZ PIOTROWSKI

pseudo „Burza” partyzant A. K.

zginął z rąk Niemców 13 IX 1944 r. w wal. Królewicze przetrwał lat 20.

E. alumnacja, drogich nam zwłok we wsi Filipy pow. Kielce i przewiezienie do kościoła w Rakowie nastąpił dnia 15.XI.46 r., po czym dnia 17 b. m. w niedzielę o godz. 14-ej pogrzeb na cmentarzu w Rakowie.

O smutnych tych obrzędach zawiadamiają krewnych, kolegów i znajomych pozostali w nieutulonym żalu

Rodzice, siostra, szwagier i rodzina.

PAP 4441

POTRZEBNA samodzielną gospodyni

do trzech osób.

Warunki dobre.

Widomość: WACHECKI, Narutowicza 6 sklep. PAP 4507

30% zapłacisz taniej

sz trumne metalowa, dębowa, lub oszosa kupując bezpośrednio w Wyjwórn

H. Batora

Częstochowa, Narutowicza 28, tel. 25-11. PAP 4506

† p.

Ignacy Jurkowski

Emeryt Zjednoczenia Kopała

zmarł dnia 12. XI. 1946 r. przetrwał lat 78.

Wyprowadzenie drogiem nam zwłok z domu żałoby przy ul. Garbaliowej 16 do kościoła św. Zygmunta, nastąpił dnia 15 b. m. o godz. 15.30, po czym pogrzeb na cmentarzu św. Rocha. O smutnych tych obrzędach zawiadamiają pozostali w smutku

PAP 4521

Córki, siołciowie i wnuki.

DIURZĘDOWA TABELA WYGRANYCH

4-ty dzień cagnienia III kl. 48 loterii

Wygrane po 50.000 zł. NrNr 3036 93 607 704 90 8 55041 326 54 418 18001. 565 605 706 33 866 921 69 5511 82 277 87 438 95 548 773 952 01 45598 46300 51765 55955 58871 62513 6712 820 430 85 93 404 33 67 67 15 82699 93771 97854 772 87 805 37 58026 51 137 85 298

Wygrane po 5.000 zł. NrNr 10167 351 405 15 22 55 616 729 855 59259 26405 30502 63619 86247 87151 91718 347 429 67 504 634 894 947 60025 99540. 160 163 265 343 464 597 824 913 986 61079 129 147 384 469 488 533 677 62130 206 250 393 422 443 610 41151 42828 44074 179 46959 48057 723 63179 193 239 334 556 74 91 927 289 49700 62035 63456 84978 86121 867 953 68024 048 171 174 192 290 545 98013.

Wygrane po 1.500 zł. NrNr 248 3912 4656 4937 526 11399 13565 14557 16338 813 17811 19678 24983 31145 32116 34392 361 37910 4792 43947 44466 212 401 45646 47072 49257 52328 54144 55146 65646 60711 71734 72384 76181 504 81940 82359 89740 91128 97657.

Wygrane po 1.000 zł. NrNr 708 2004 104 907 987 4693 6108 379 425 965 7119 648 754 8383 470 9454 11051 079 12016 935 13426 14454 16407 17019 20311 21117 164 838 23390 24558 25211 790 26394 920 27240 435 825 30480 787 31421 758 32337 580 739 33133 162 202 930 34022 757 812 35223 336 606 618 36285 371 417 446 654 733 37511 969 38134 167 253 468 39238 268 377 40370 41553 742 876 906 968 42952 531 779 813 43094 369 429 646 649 934 44181 249 734 45927 642 965 47651 734 935 47355 628 974 5078 367 591 889 49199 361 569 50390 504 52331 53001 869 54476 510 55466 504 55517 617 633 924 56892 934 57165 341 490 619 685 58983 93438 817 860 59915 60174 496 61106 794 6219 498 574 65325 66184 423 605 679 67358 360 510 69293 990 724 794 70211 386 458 71146 73133 146 647 758 74443 643 880 75092 091 822 661 76346 77194 370 489 775 897 78214 449 695 79359 506 80604 779 82053 190 83239 492 844 918 84166 612 733 743 991 85153 74 419 526 796 894 920 887 86216 740 87143 461 793 89716 90141 815 381 642 80005 021 428 847 102 164 176 190 83006 328 503 711 84084 297 95299 369 566 733 888 96564 97332 904 8015 216 351 336 447 501 774 92120 516 645 676 710 737 784 93162 298 310 694 738 94039 045 346 384 385 559 595 783 806 95048 137 201 337 353 390 505 570 142 747 801 889 894 958 966 96098 128 145 218 262 283 288 325 416 515 829 97084 251 495 702 790 847 916 962 98132 348 67 71 940 52 52184 246 578 779 903 394 407 459 567 639 671 816 877 993 998 99043 161 174 175 224 246 795 823 64 54057 311 54 61 93 655 315 357 398 389 473 540 770.

† p.

Ignacy Jurkowski

Emeryt Zjednoczenia Kopała

zmarł dnia 12. XI. 1946 r. przetrwał lat 78.

Wyprowadzenie drogiem nam zwłok z domu żałoby przy ul. Garbaliowej 16 do kościoła św. Zygmunta, nastąpił dnia 15 b. m. o godz. 15.30, po czym pogrzeb na cmentarzu św. Rocha. O smutnych tych obrzędach zawiadamiają pozostali w smutku

PAP 4521

Córki, siołciowie i wnuki.

ZGUBY

Zgubiono zaświadczenie rejestracyjne 103/E wydane przez Okręgowy Komitet Żydowski w Częstochowie na nazwisko Kajla Geibler. Aleja Wolności 3/5. **PAP 4492**

Zgubiono zaświadczenie rejestracyjne 15/E wydane przez Okręgowy Komitet Żydowski w Częstochowie na nazwisko Chabura Roman. Aleja Wolności 3/5. **PAP 4491**

Zgubiono kartę rejestracyjną w składową wyd. przez B. K. U. Seonowice, dowód osobisty, kartę rewerowa na nazwisko Chabura Stanisław. **PAP 4497**

Zgubiono książkę Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Trojanowski Stanisław. **PAP 4499**

Zgubiono dowód kolejowy wydany przez D. O. K. P. - Łódź na nazwisko Szećwicka Maria. **PAP 447**

SPRZEDAŻ

Opisadym nieruchomością całością ziemską, Zeromską 3 w miasteczku Bałowsko, Narutowicza 6b. Nr 78

Wzrost dziecinny „autko” nowy, kulkowy sprzedam. Kocubnik. 18/20, m. 4. **PAP 4485**

Dom czaki ogrodnice dobrze wyposażone poleca Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza Poznań, Dąbrowskiego 12. Tel. 73-55. **PAR 11892**

Sprzedam wózek dziecięcy w dobrym stanie „Autko” Widomości: Krótka 6, m. 1. **PAP 4487**

Zatrza paszeczki „Arwico” żyło „Delicia” oraz świeżo dymne „Ite rya” przeziw grzyzionem poleca Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza Poznań, Dąbrowskiego 12. Tel. 73-55. **PAP 11895**

Do sprzedania Seter Irlandzki. Makra 12 m. 12. **PAP 4505**

Ramy inspektowe dwuprosowe 100 x 150 cm. poleca po cenach korzystnych Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza Poznań, Dąbrowskiego 12. Tel. 73-55. **PAP 11881**

Partyzant okazujący się sprzedam. 3-go Mada 10 m. 10. **PAP 4514**

Sprzedam różnego meble s powodu wyjazdu. Stróżka 6 m. 1. **PAP 4512**

Szpeki, oliwki, malowanki, wódcz anielika i inne ozdoby chętnie kupo poleca: Kalgierzka, Aleja 18, w podwórzu **PAP 4463**

Tęraf ogrodnicy w partiach warzywnych i polędwice abuloty po 12 zł. Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza Poznań, Dąbrowskiego 12. Tel. 73-55. **PAP 11889**

KUPNO

Prasę jednoramenną kupię. Warszawa 15. **PAP 4504**

Fluorowate, stale zapotrzebowane e. dobrane place. Górski - Warszawa, Włcza 22. **PAP 5701**

Kupuję oraz przyjmuję szlachetne forteki do wyprawy. Pracownia Fa. „Alaska” Aleja 50. **PAP 4498**

ROZNE

Zostawiony rower przy ulicy Miysze 25/27. Odebrać można u gospodarza. **PAP 4490**

Kilka przemysłowy wynajme. Jeśli zależony odremontuje. **PAP 4498**